

PIELĘGNIARSTWO WIELOKULTUROWE

1. METRYCZKA	
Rok akademicki	2024/2025
Wydział	Wydział Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca <i>(zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)</i>	Nauki o zdrowiu
Profil studiów <i>(ogólnoakademicki/praktyczny)</i>	praktyczny
Poziom kształcenia <i>(I stopnia/II stopnia/ jednolite magisterskie)</i>	II stopnia
Forma studiów <i>(stacjonarne/niestacjonarne)</i>	Stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu <i>(obowiązkowy/fakultatywny)</i>	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się <i>(egzamin/zaliczenie)</i>	Zaliczenie

Jednostka/jednostki prowadząca/e (oraz adres/y jednostki/jednostek)	Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych
Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	Dr hab. n. med. Tomasz Kryczka
Koordynator przedmiotu (tytuł, imię, nazwisko, kontakt)	Dr n. o zdr. Zofia Sienkiewicz
Osoba odpowiedzialna za sylabus (imię, nazwisko oraz kontakt do osoby, której należy zgłaszać uwagi dotyczące sylabusu)	Dr n. o zdr. Zofia Sienkiewicz zofia.sienkiewicz@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	Dr n. o zdr. Zofia Sienkiewicz

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok I; semestr I	Liczba punktów ECTS	3
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ		Liczba godzin	Kalkulacja punktów ECTS
Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim			
wykład (W)		20	1,5
seminarium (S)		5	1,5
ćwiczenia (C)		-	
e-learning (e-L)		-	
zajęcia praktyczne (ZP)		-	
praktyka zawodowa (PZ)		-	
Samodzielna praca studenta			
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń		50	
Razem		75	3

3. CELE KSZTAŁCENIA	
C1	Przygotowanie studenta do podejmowania profesjonalnej opieki pielęgniarskiej nad osobami z różnych regionów świata i kręgów kulturowych,
C2	Uzyskanie wiedzy na temat problematyki wielokulturowości i procesów z tym związanych,
C3	Przygotowanie studenta do efektywnej komunikacji z pacjentem odmiennym kulturowo i jego rodziną.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓLOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ (dotyczy kierunków regulowanych ujętych w Rozporządzeniu Ministra NiSW z 26 lipca 2019; pozostałych kierunków nie dotyczy)	
Symbol i numer efektu uczenia się zgodnie ze standardami uczenia się (zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019)	Efekty w zakresie

Wiedzy – Absolwent* zna i rozumie:

A.W26.	Europejską Konwencję o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;
A.W27.	teorię pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;
A.W28.	kulturowe uwarunkowania zapewnienia opieki z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych i podejścia do leczenia;
A.W29.	różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka i w komunikacji międzykulturowej.

Umiejętności – Absolwent* potrafi:

A.U17.	wykorzystywać w pracy zróżnicowanie w zakresie komunikacji interpersonalnej wynikające z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych;
A.U18.	stosować w praktyce założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;

A.U19.	Rozpoznawać kulturowe uwarunkowania żywieniowe i transfuzjologiczne;
A.U20.	Uwzględniać uwarunkowania religijne i kulturowe potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej;
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1.	Dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;
K4.	Rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań

*W załącznikach do Rozporządzenia Ministra NiSW z 26 lipca 2019 wspomina się o „absolwencie”, a nie studentcie

5. POZOSTAŁE EFEKTY UCZENIA SIĘ (nieobowiązkowe)	
Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
W1	-
W2	-
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
U1	-
U2	-
Kompetencji społecznych – Absolwent jest gotów do:	
K1	
K2	

6. ZAJĘCIA		
Forma zajęć	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykład 1.	Transkulturowa opieka pielęgniarska – wprowadzenie. Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności – implikacje dla praktyki pielęgniarskiej w opiece nad pacjentem odmiennym kulturowo.	A.W26
Wykład 2.	Założenia teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger – zastosowanie w praktyce pielęgniarskiej w opiece nad pacjentem odmiennym kulturowo i jego rodziną.	A.W27
	Uwarunkowania etniczne, kulturowe, religijne, żywieniowe; tradycje/zwyczaje związane z opieką nad chorym, narodzinami, śmiercią w chrześcijaństwie: katolicyzm, prawosławie, protestantyzm	A.W28
Wykład 3.	Uwarunkowania etniczne, kulturowe, religijne, żywieniowe; tradycje/zwyczaje związane z opieką nad chorym, narodzinami, śmiercią w judaizmie	A.W28
	Uwarunkowania etniczne, kulturowe, religijne, żywieniowe; tradycje/zwyczaje związane z opieką nad chorym, narodzinami, śmiercią w islamie.	A.W28
Wykład 4.	Uwarunkowania etniczne, kulturowe, religijne, żywieniowe; tradycje/zwyczaje związane z opieką nad chorym, narodzinami, śmiercią w hinduizmie i buddyzmie.	A.W28
	Uwarunkowania etniczne, kulturowe, religijne, żywieniowe; tradycje/zwyczaje związane z opieką nad chorym, narodzinami, śmiercią u Romów i Świadków Jehowy.	A.W28
Wykład 5.	Złożone problemy etyczne i potrzeby pacjenta odmiennego kulturowo w opiece zdrowotnej. Procedury medyczne a pacjent odmienny kulturowo. Podejście do leczenia, dostęp do opieki zdrowotnej w wybranych regionach świata.	A.W28
	Różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka i w	A.W29

	komunikacji międzykulturowej. Weryfikacja efektów kształcenia z pielęgniarstwa wielokulturowego	A.W26, A.W27, A.W28, A.W29
Seminarium 1.	Teoria pielęgnowania Madeleine Leininger – wykorzystanie w praktyce modelu wschodzącego słońca do rozpoznawania i rozwiązywania problemów pacjentów odmiennych kulturowo.	A.U18 K.1, K.4
	Holistyczny wymiar opieki zdrowotnej nad pacjentem wynikający z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych;	A.U20 K.1, K.4
	Kulturowe uwarunkowania żywieniowe w opiece nad pacjentem odmiennym kulturowo i jego rodziną.	A.U19 K.1, K.4
	Uwarunkowania religijne i kulturowe a komunikacja interpersonalna związana z rozpoznaniem i zabezpieczaniem potrzeb pacjentów. Edukacja zdrowotna w pielęgniarstwie wielokulturowym. Zasady warunkujące efektywność komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo, aktywne słuchanie i dialog motywujący w komunikacji z pacjentem wielokulturowym.	A.U17, A.U19, A.U20 K.1, K.4

7. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Krajewska-Kułak E., Wrońska I, Kędziora-Kornatowska K. (red.) - Problemy wielokulturowości w medycynie. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.

Uzupelniająca

2. Krajewska-Kułak E. (red.) Pacjent inny wyzwaniem opieki medycznej. Silva Rerum, Poznań 2016
3. Majda A., Zalewska-Puchala J., Ogórek-Tęcza B., (red.) Pielęgniarstwo transkulturowe, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.

8. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ		
Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
A.W26, A.W27, A.W28, A.W29,	100% obecność podczas zajęć wykładowych, test zaliczający, student uzyskuje zaliczenie po udzieleniu prawidłowych odpowiedzi na minimum 60% pytań (test końcowy obejmuje efekty wykładów i seminariów)	Test – 30 pytań, jednokrotnego / lub wielokrotnego wyboru próg zaliczeniowy 60%
A.U17, A.U18. A.U19, A.U20 K.1, K.2, K.3, K.4	100% obecności na seminarium, przygotowanie: scenariusza edukacyjnego dla pacjenta odmiennego kulturowo, etnicznie, religijnie	Opracowany scenariusz edukacji zdrowotnej próg zaliczeniowy 60%

9. INFORMACJE DODATKOWE (informacje istotne z punktu widzenia nauczyciele niezawarte w pozostałej części sylabusu, np. czy przedmiot jest powiązany z badaniami naukowymi, szczegółowy opis egzaminu, informacje o kole naukowym)

Elementy składowe zaliczenia: test zaliczający efekty uczenia się, scenariusz edukacji zdrowotnej
wyklady w formie kontaktowej;
seminaria w formie kontaktowej

KRYTERIA zaliczenia scenariusza edukacyjnego		
Oceniany element	Liczba punktów	
<ul style="list-style-type: none"> • Realizatorzy scenariusza • Opis scenariusza przedstawiający miejsce, pacjenta z wybranej kultury, grupy etnicznej, religii z określonym stanem zdrowotnym charakterystycznym w danej grupie, • Obecny stan kliniczny pacjenta (stan ogólny, kontakt słowny) • Istotne dane z wywiadu z pacjentem (który pobyt w szpitalu, problemy opiekuńcze, relacje z rodziną pacjenta) • Przebieg scenariusza: akceptacja zaleceń/ brak akceptacji zaleceń 	0-1	
	0-6	
	0-3	
	0-2	
	0-4/ 0-4	
<ul style="list-style-type: none"> • Dyskusja: dobór treści (problematyka, pomysł, odbiorcy, moc przekazu) • Samoocena • Podsumowanie scenariusza (część wstępna, część właściwa, część końcowa) 	0-10	
	0-2	
	0-8	
<ul style="list-style-type: none"> • Piśmiennictwo 	0-1	
	0-1	

<ul style="list-style-type: none"> • Zapis literatury zgodny z wymogami stosowanymi w publikacjach /do wyboru/, 		
<ul style="list-style-type: none"> • Estetyka pracy /kolorystyka/widoczność tekstu/dobranie formatu, proporcje/ spójność • Czytelna czcionka tekstu • Aktywność/praca całej grupy podczas przygotowania materiału edukacyjnego 	0-1 0-1 0-1	
Ogólna liczba punktów	45 pkt	
Zaliczenie końcowe - Zalicza 60% - minimum		
<p>Zaliczenie końcowe obejmuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 100% obecności na wykładach 2. 100% obecności na seminarium 3. Test zaliczeniowy, minimum 60% 4. Opracowany scenariusz edukacji zdrowotnej pacjenta odmiennego kulturowo, etnicznie, religijnie, minimum 60% 		

**Samoocena stopnia zaangażowania
w przygotowanie projektu edukacyjnego z pielęgniarstwa wielokulturowego**

Zaangażowanie studenta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	1-źle.....10-badzo dobrze									
Wybór tematu projektu/planu										
Udział w opracowaniu celów kształcenia										
Zbieranie materiału źródłowego										
Pisanie części właściwej projektu/planu										
Opracowanie narzędzi kontroli										
Opracowanie przydzielonej części projektu										
Kontaktowanie się z osobą prowadzącą zajęcia										
Udział w pracy zespołowej										
Razem										80

Ocena	Liczba punktów
Bardzo dobry	80 – 75 punktów
Ponad dobry	74,5 – 69 punktów
Dobry	68,5 – 64 punkty
Dość dobry	63,5 – 59 punktów
Dostateczny	58,5 – 52 punkty
Niedostateczny	51,5 punktu

Liczba punktów

SAMOCENA																			
Po zrealizowaniu materiału nauczania z pielęgniarstwa wielokulturowego student: zna i rozumie, potrafi, jest gotów do.																			
Oceniany element	5	4,5	4	3,5	3														
Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności;																			
teoria pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;																			
kulturowe uwarunkowania zapewnienia opieki z uwzględnieniem zachowań zdrowotnych i podejścia do leczenia;																			
różnice kulturowe i religijne w postrzeganiu człowieka i w komunikacji międzykulturowej.																			
wykorzystywanie w pracy zróżnicowania w zakresie komunikacji interpersonalnej wynikającej z uwarunkowań kulturowych, etnicznych, religijnych i społecznych;																			
stosowanie w praktyce założeń teorii pielęgniarstwa wielokulturowego Madeleine Leininger;																			
rozpoznawanie kulturowych uwarunkowań żywieniowych i transfuzjologicznych;																			
uwzględnianie uwarunkowań religijnych i kulturowych potrzeb pacjentów w opiece zdrowotnej;																			
dokonywanie krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników z poszanowaniem różnic światopoglądowych i kulturowych;																			
rozwiązywanie złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarstwa i wskazywanie priorytetów w realizacji określonych zadań																			
Razem	50																		
<p>5 – efekt przyswojony całkowicie, pozwala na realizację zadań z danego zakresu oraz przekazywanie innym własnych doświadczeń</p> <p>4,5- efekt przyswojony, pozwala na samodzielne wykorzystanie w trakcie realizacji zadań zawodowych, zadawalająca współpraca w grupie</p> <p>4 – efekt przyswojony wystarczająco, pozwala na samodzielne, praktyczne wykorzystanie w trakcie realizacji zadań zawodowych</p> <p>3,5 - przyswojenie efektu w stopniu dość dobrym wymagane jest wsparcie i nadzór w osiąganiu złożonego efektu</p> <p>3 – przyswojenie efektu niecałkowite, zauważalna jest nieregularność, wymagane jest aktywne wsparcie i nadzór ze strony bardziej doświadczonych osób</p> <p>2 – brak przyswojenia efektu, niemożność wykorzystania efektu w podejmowanych działaniach</p>																			
<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Ocena</th> <th style="text-align: center;">Liczba punktów</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Bardzo dobry</td> <td>35 – 33 punkty</td> </tr> <tr> <td>Ponad dobry</td> <td>32,5 – 30 punktów</td> </tr> <tr> <td>Dobry</td> <td>29,5 – 27 punktów</td> </tr> <tr> <td>Dość dobry</td> <td>26,5 – 24 punktów</td> </tr> <tr> <td>Dostateczny</td> <td>23,5 – 22 punktów</td> </tr> <tr> <td>Niedostateczny</td> <td>21,5 punktu</td> </tr> </tbody> </table>						Ocena	Liczba punktów	Bardzo dobry	35 – 33 punkty	Ponad dobry	32,5 – 30 punktów	Dobry	29,5 – 27 punktów	Dość dobry	26,5 – 24 punktów	Dostateczny	23,5 – 22 punktów	Niedostateczny	21,5 punktu
Ocena	Liczba punktów																		
Bardzo dobry	35 – 33 punkty																		
Ponad dobry	32,5 – 30 punktów																		
Dobry	29,5 – 27 punktów																		
Dość dobry	26,5 – 24 punktów																		
Dostateczny	23,5 – 22 punktów																		
Niedostateczny	21,5 punktu																		
Liczba punktów.....																			

Kontakt:

Zakład Rozwoju Pielęgniarstwa, Nauk Społecznych i Medycznych,

Wydział Nauk o Zdrowiu, Warszawski Uniwersytet Medyczny

ul. Ciołka 27, pokój 212, II piętro

Sekretariat zakładu

tel. (0-22) 877-35-97, e-mail: zps@wum.edu.pl

Koordinator przedmiotu: zofia.sienkiewicz@wum.edu.pl